

Het belang van lezen

Yanieck de Wolff, MSc.
Orthopedagoog

Doelen

Na deze sessie weet u:

1. Waarom lezen belangrijk is voor leerlingen van cyclus 1 (groep 1 t/m 4)
2. Waarom lezen belangrijk is voor leerlingen van cyclus 2 (groep 5 t/m 8)
3. Hoe u de leesontwikkeling van uw kind kan stimuleren.
4. Waarom lezen soms moeilijk verloopt.

Aangenaam kennis te maken

Moeder van een 4- en 9-jarige
Grow with me Orthopedagogie

Rijke leesomgeving of niet?

1. interesse in het leesgedrag van uw kind;
2. voorlezen;
3. boeken cadeau geven;
4. boeken aanraden of helpen met kiezen
5. bespreken wat kinderen lezen.

Hoe belangrijk is de leesontwikkeling?

Het bevordert de taalontwikkeling:

- Kinderen begrijpen meer woorden
- Ze leren meer woorden en kunnen beter uit hun woorden komen
- Zij kunnen door een grotere woordenschat beter verwoorden wat ze denken, voelen en bedoelen
- Ze begrijpen beter hoe verschillende zinnen in elkaar zitten en hoe zinnen opgebouwd zijn.
- Ze leren de grammatica en spelling

Hoe belangrijk is de leesontwikkeling?

Het bevordert de sociale ontwikkeling:

- Kinderen lezen of horen over verschillende persoonlijkheden en karakters.
- Ze beleven door de personen in het boek verschillende emoties en scenario's.
- Kinderen herkennen zichzelf in verhalen en leren zich in te leven in anderen.
- Ze leren ze ook meer begrip op te brengen voor verschillende zienswijzen.

Overig:

- Ze doen algemene kennis op
- Het helpt de fantasie verder te ontwikkelen
- Het stimuleert het geheugen
- Het stimuleert het verbanden leggen

Meta-analyse leesontwikkeling

(Mos & Bus, 2011)

- het (voor)lezen van prentenboeken leidt tot grotere woordenschat, meer kennis van namen en klanken van letters, beter begrip van klanken in woorden en vaardigere lezers
- kinderen die in hun vrije tijd lezen scoren gemiddeld hoger op alle taal- en leesmaten, zijn intelligenter en hebben een grotere woordenschat, kennis van technisch lezen en spelling. Ze zijn succesvoller op school.

Lezen cyclus 1

Groep 1 en 2

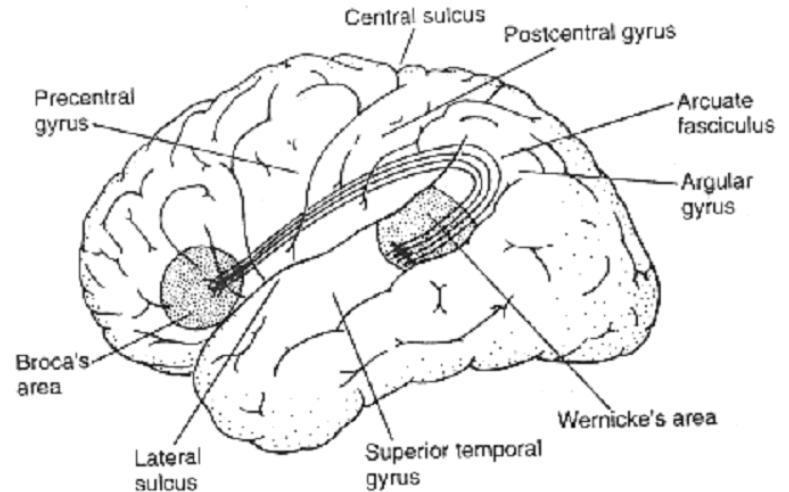
- Hier gaat het om het voorbereidend lezen
- Kleuters maken spelenderwijs kennis met geschreven taal en letters. Zo wordt de basis gelegd voor het leren lezen in groep 3.
- Boekjes met in de zin plaatjes.
- Laat het kind de letters van zijn naam zoeken op een pagina.

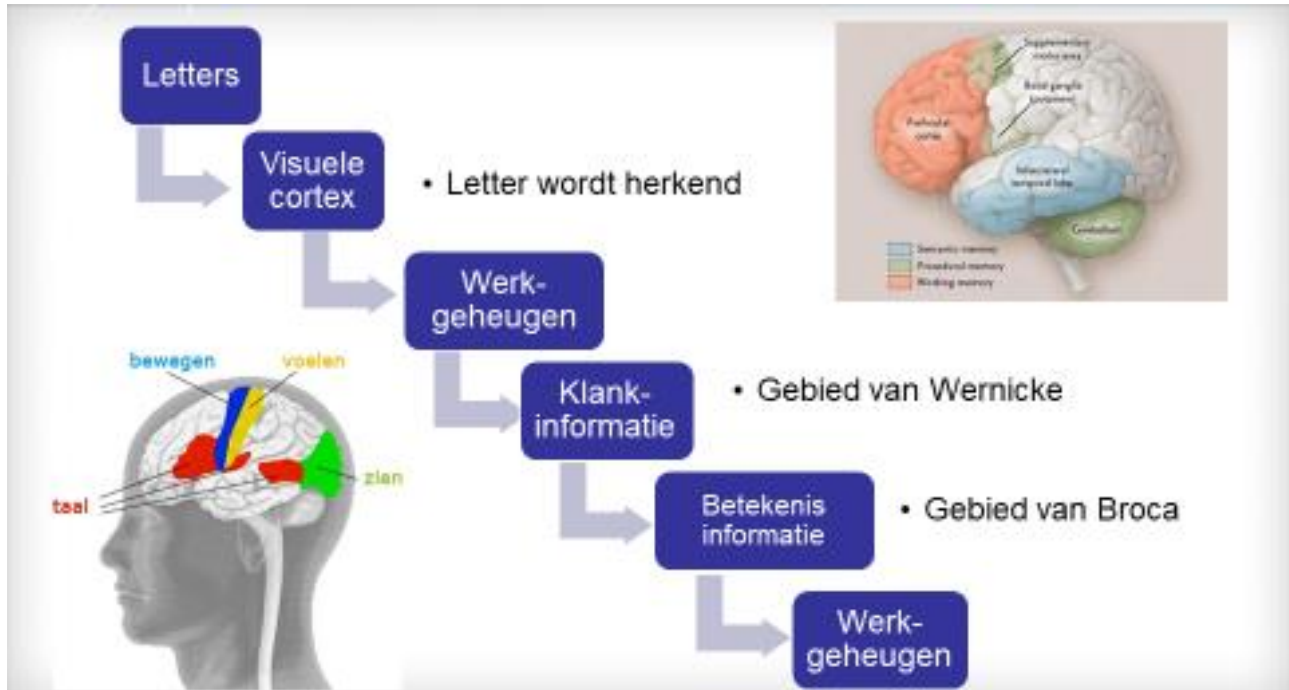
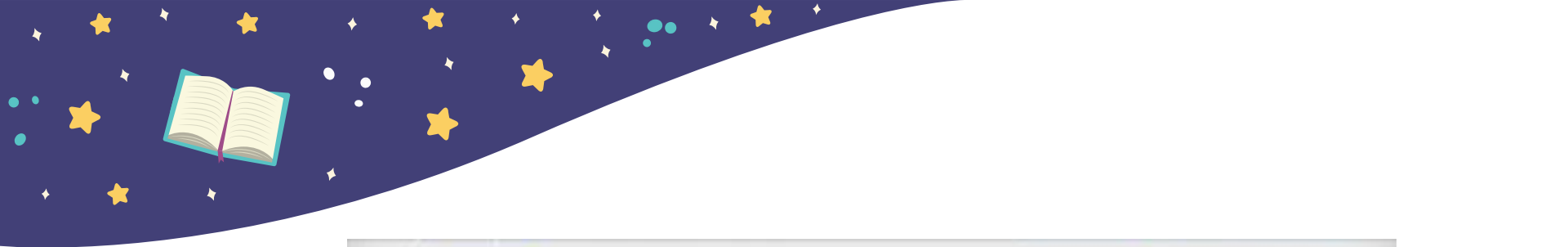

Lezen Cyclus 1 groep 3 en 4

Samenwerking van drie gebieden in de hersenen:

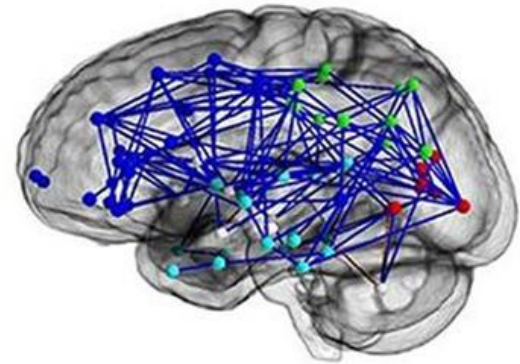
- Occipitale kwab
- Gebied van Wernicke
- Gebied van Broca

Veel lezen is belangrijk

- Het aanleggen en versterken van neurale verbindingen tussen deze drie aspecten.

Leestest

- Volgens een onderzoek op een Engelse universiteit maakt het niet uit in welke volgorde de letters in een woord staan, het enige wat belangrijk is is dat de eerste en de laatste letter op de juiste plaats staan. De rest van de letters mogen willekeurig geplaatst worden en je kunt vervolgens lezen wat er staat. Dit komt omdat we niet elke letter op zich lezen maar het woord.

Lezen Cyclus 1 groep 3 en 4

- Time on task: Magische getal 10.000 uren oefenen (leeskilometers maken)
- Kwaliteit instructie en feedback
- Technisch lezen
- Tempo lezen:
 - AVI (M3, E3, M4, E4, E7, AVI plus)
 - AFI (1 – 5)

Tips

- Leesplezier op de eerste plaats stimuleren!

- Doe heel veel spelletjes omtrent het lezen:

Kwartet

Leesbingo

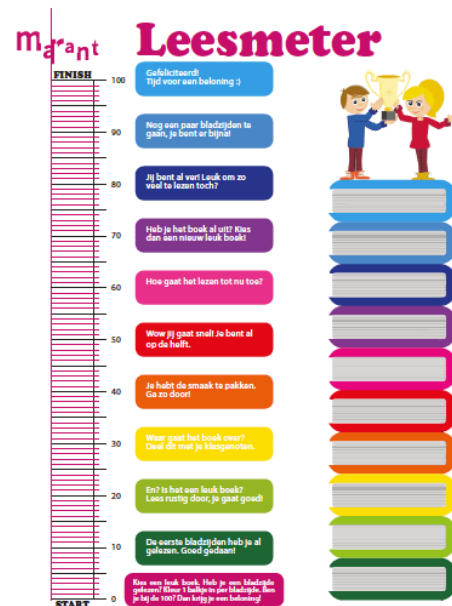
Leesladder

Kinderboeken bingo

Ik lees
5 / 10 / 15 / ...
minuten:

uit een nieuw / geleend / biebboek	bij het licht van een zaklamp	in bed	met een lolly in mijn mond	voor mijn huisdier / knuffel / papa / mama
in een stapel kussens	op de bank	in mijn pyjama	verkleed als	met iets op mijn hoofd
in een stripboek	in het weekend		in mijn lievelingsboek	op een schommel
bij iemand anders thuis	in een auto	in bad (geen bad? dan in bed)	buiten	hardop
op de trap	in de (school-) bieb	terwijl ik een appel eet	in de klas	onder het eten

Lezen cyclus 2

- Automatiseren is erg belangrijk, om tot leesbegrip te komen.
- Door voor te lezen aan kinderen die zelf al kunnen lezen, kunnen ouders boeken introduceren over spannende, nieuwe thema's en boeken die wellicht nog te moeilijk zijn voor kinderen om zelf te lezen.
- Zaken als het voorspellen van de verhaallijn, discussiëren over het verhaal en verbanden leggen met hun eigen leven, zijn nodig om ze geboeid te houden.
- Interesse tonen in de boeken die kinderen lezen, heeft een positief effect op de leesmotivatie van het kind. Open vragen stellen over de betekenis van het boek voor het kind is effectiever dan het stellen van begripsvragen (Chambers, 2012).
- Vrienden samen laten lezen.

Voordelen ouderbetrokkenheid

Door veel voorgelezen te worden, zelf te lezen en over boeken te praten, ontwikkelen kinderen een **positieve leesattitude**.

Daardoor gaan ze meer en vaker lezen, waardoor hun **leesprestaties vooruitgaan** (Mol, 2010).

Ouders kunnen voorleesboeken precies **afstemmen op de interesses** van het, in plaats van op de gemiddelde interesses van de hele klas.

De kans dat een **kind uitgroeit tot lezer wordt 5 keer zo groot** als ouders een actieve leesopvoeding voeren. Ter vergelijking: de invloed van een docent maakt die kans slechts 1,5 keer zo groot, van vrienden 3,5 keer (Stalpers, 2007).

Leesmoeilijkheden

Leesproblemen

Leesstoornis:

- Achterstandscriterium
- Hardnekkigheidscriterium
- Exclusiviteitscriterium

Dyslexie (1)

“Wanneer gaan we?” vragen Saskia en Bas in koor. De kermis is weer in de stab. Daar verheugen Saskia en Bas zich al weken od. “Zaterdag,” antwoordt moeder, “ban kan vader ook mee.” “Joepie, pat is morgen al,” roept Saskia blij. “Kom ban gaan we alvast bepenken in welke attracties we willen,” zegt Bas, terwijl hij met het kermiskrantje zwaait. Samen rennen ze odgewekt de woonkamer uit.

Dyslexie (2)

Als het is nacht, schrikt Bas een keer in wakker. Hij hoort rare buiten geluiden, het lijkt een soort wel gehuil. “Zou het dat zijn spookhuis?” denkt hij. Bas en Saskia hebben het in gelezen kermiskrantje het dat spookhuis jaar dit is nieuw heel en eng. Brrr... hij kippenvel krijgt hij als aan er denkt. Saskia wel wil een maken ritje het in spookhuis. “Zij dan ik liever,” Bas denkt. Met en gedachte deze dommelt in langzaam hij slaap.

Dyslexie (3)

Ei nd elij kis he t zat erd ag. S as kia enB as lop en m ethu n ou ders o ver dek erm is. Ze he bben hu n ha nden v olm et knuf fel s. V a der h eef t we erg oed z ijn b est ged aan bijd eschiettent en B asi soo kal in de bot saut o's gewe est. O pge we kt lop en ze ve rder. "Ohkijk, he t re uz enr ad!" ro ept Sa ski a. "Da arg ai knie tin," ze gt vad er, "ikh eb ho ogt ev ree s." Gel uk kig w il mo ed er we l me em et Ba s en Sa skia. Bo ve nin h et re uze nrad kunn en zede hel es tad zie nen dek erm is. "Wow, kijk hoog root he ts pook hui sis! Daar wi liki n!" ro ept Sa skia. Zod ra zew eer ben eden zij n r ent Sa ski a richt ingh ets pook hui s. Ba she eft nie tzo'n ha ast, zek ern ietna all eg el ui dend ieh ijev ann acht ho ord e.

Dyslexie (4)

Eemnaal bij het spookhuis aangekomen, zegt Bas een bordje hangen: 'Kidneren enkel toegag onder begelieding van een volwassenene'. Bas krimpt ineen, "moet ik hier echt in?" vraagt hij aan zijn moeder. "Nee hoor," zegt mama, "wij watchen buiten wel op Saksia en je vader." Saskia ziet het bord niet eens en zit al in een karterje. Zodra ze in het spookhuis vedrijnwen, ziet Bas dat de mesnen almemalla lijkbleek het spookhius uitkomen. In spanning wacht hij op zijn zus en vader.

Dyslexie (5)

Zodra vdaer thuis kmot, rneenn de kdernien eistuhnoast naar hem toe. “Megron gaan we naar de keirms!” repeon ze tijglek. “O, is dat zo?” zegt vedar lhceand. De hele aonvd zijn de kirndeen door het dlole heen en hbeben ze het maar oevr één dnig. Bas wil mrgeon garag in de btaotsuo’s en het fun husoe. Sksaia kkijt er naar uit om in het rnrzeuead en het shuopoiks te gaan. En een lrekeke siskepruin gaat er ook wel in! Veadr en medoer meteon er setkeim wel om lahecn. “Maar nu is het tooh echt betdjid,” zegt vedar.

Nog even dit!

1. Groei mee met de behoefte van je kind.
2. Geef kinderen boeken cadeau!
3. Word lid van de bibliotheek. Maak er een uitje van.

Danki!

Reading should not be presented to children as a chore, a duty. It should be offered as a gift.

– Charles Scribner, Jr.